

ความเสมอภาคในระบอบเสรีประชาธิปไตย : กรณีข้าราชการตำรวจนครบาล

ร้อยตำรวจเอก ณิชพงศ์ สมประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-551-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EQUALITY IN LIBERAL DEMOCRACY :
A CASE OF THE METROPOLITAN POLICE**

Police Captain Nattapong Somprasong

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

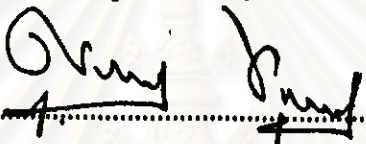
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

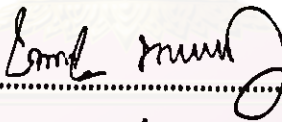
ISBN 974-635-551-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเสมอภาคในระบบสตรีประชาธิปไตย : กรณีข้าราชการ
ตำรวจนครบาล
โดย ร้อยตำรวจเอก ฉัฐพงศ์ สมประสงค์
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.พิชญ เสงี่ยมพงษ์

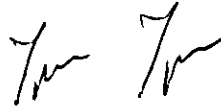
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. พิชญ เสงี่ยมพงษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร)

ณัฐพงศ์ สมประสงค์, ร.ค.อ. : ความเสมอภาคในระบอบเสรีประชาธิปไตย : กรณีข้าราชการตำรวจนครบาล (EQUALITY IN LIBERAL DEMOCRACY : A CASE OF THE METROPOLITAN POLICE) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.พิชญ์ เสงี่ยมพงษ์, 137 หน้า. ISBN 974-635-551-1

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ทศนคติหรือความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่อง ความเสมอภาคในระบอบเสรีประชาธิปไตยของตำรวจนครบาล และศึกษาความเสมอภาค ในสังคมตามที่ตำรวจเห็นว่าตรงกับทศนคติหรือความคาดหวังของตำรวจนครบาลหรือไม่ การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาแบบสำรวจ และได้ทำการแจกแบบสอบถามตำรวจนครบาลเฉพาะ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามสถานีตำรวจ จำนวน 270 ชุด ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนด สมมติฐานไว้ว่า ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง มีผลต่อทศนคติ หรือความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องความเสมอภาคในระบอบเสรีประชาธิปไตยของตำรวจ นครบาล และวิถีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาคในสังคมตามที่ตำรวจเห็น ไม่ตรงกับทศนคติ หรือความคาดหวังของตำรวจนครบาล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า เฉพาะปัจจัยทางสังคม ในด้านอายุตัว อายุราชการ และ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันของตำรวจนครบาล ทำให้ทศนคติสนับสนุนหลักการความ เสมอภาคในระบอบเสรีประชาธิปไตยของตำรวจนครบาลแตกต่างกัน โดยปัจจัยด้านอายุ ตัว อายุราชการ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับทศนคติความเสมอภาคอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .0006 .0401 .0000 ตามลำดับ และพบว่าวิถีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอ ภาคในสังคมตามที่ตำรวจเห็น ไม่ตรงกับทศนคติหรือความคาดหวังของตำรวจนครบาล โดยค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคของตำรวจนครบาลมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยวิถีชีวิตที่บ่งชี้ ความเสมอภาคในสังคมตามที่ตำรวจเห็น ซึ่งได้ทดสอบพบว่าค่าเฉลี่ยดังกล่าวมีความแตก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.0000

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร พลตำรวจเอก
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เสงี่ยมพงษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

6 731438 MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: EQUALITY / LIBERAL DEMOCRACY

NATTAPONG SOMPRASONG, POL.CAPT. : EQUALITY IN LIBERAL
DEMOCRACY : A CASE OF THE METROPOLITAN POLICE.

THESIS ADVISER : PISANU SANGIAMPONGSA. Ph.D. 137 pp.

ISBN 974-635-551-1

The main objective of this thesis is to study the attitude or expectation of Bangkok Metropolitan police toward equality in a liberal democratic society. The methodology employed in this study is survey research. Data for the study were collected via questionnaires distributed to a sample of 270 Bangkok Metropolitan Police. Following are two hypotheses of the study. 1. Social factors (age, education, additional education, rank, position, years in service, parents' occupation); economic factors (family income, automobile ownership); and political factors(interest in politics) affect the attitude or expectation of the police toward equality in a liberal democratic society. 2. The way of life indicating equality as the police see does not meet their expectation.

Following are the results of this study. Only some of social factors-- namely age, years in service, and education--have significant relationship with the police' attitude toward equality beyond the .05 level. But neither economic factors nor political factors relate significantly with attitude. The results of this study support the second hypothesis, in that the way of life indicating equality in society as the police see differs significantly from their expectation beyond the .05 level.

ภาควิชา..... การปกครอง.....

สาขาวิชา..... การปกครอง.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ร้อยตำรวจเอก.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ..... ธีระพงษ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจาก รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.พิชญ์ เสงี่ยมพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำและให้กำลังใจ รวมทั้งเสรีภาพทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย จนประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอระลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่ไม่สามารถหาคำกล่าวใด มาแทนความรู้สึที่แท้จริงได้ ของ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้กรุณาเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น และดูแลผู้วิจัยในทุกด้านตลอดเวลา จนเติบโต มีชีวิตที่มั่นคง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่เป็นกำลังใจให้สามารถศึกษาและทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ ร้อยตำรวจเอก ภาณุเดช สุขวงศ์ ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และที่สำคัญ คือ เพื่อนข้าราชการตำรวจทุกท่าน ที่ได้เคยร่วมงานกันมา ทำให้ชีวิตการเป็นตำรวจอาชีพของผู้วิจัย ได้พบกับสิ่งที่สำคัญที่สุดและไม่มีใครสามารถแสวงหาได้ นั่นคือ ประสบการณ์ในอาชีพตำรวจ อันเป็นผลส่วนหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการวิจัยฉบับนี้ขึ้นมาได้

ร้อยตำรวจเอก ฉัฐพงศ์ สมประสงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์ในการวิจัย.....	7
2. แนวคิดในเชิงทฤษฎี.....	9
ระบบการเมืองเสรีประชาธิปไตย.....	10
ปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.....	15
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	20
ความเสมอภาคตามระบอบเสรีประชาธิปไตย.....	23
3. การสำรวจวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
ความหมายของคำว่าทัศนคติ.....	43
ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	54
ประชากรเป้าหมายและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
5. ผลการวิจัย.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของประชากร.....	58
การวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนคติสนับสนุนหลักการความเสมอภาค.....	63
การพิสูจน์สมมติฐาน.....	75
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	115
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	122
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
5.1 สถานภาพด้านอายุของกลุ่มประชากร.....	58
5.2 สถานภาพการศึกษาเพิ่มเติมของกลุ่มประชากร.....	59
5.3 สถานภาพด้านระดับการศึกษาของกลุ่มประชากร.....	59
5.4 สถานภาพชั้นยศของกลุ่มประชากร.....	60
5.5 สถานภาพระดับตำแหน่งของกลุ่มประชากร.....	60
5.6 สถานภาพอายุราชการของกลุ่มประชากร.....	61
5.7 สถานภาพอาชีพของผู้ปกครองของกลุ่มประชากร.....	61
5.8 สถานภาพรายได้ของกลุ่มประชากร.....	62
5.9 สถานภาพการมียานพาหนะส่วนตัวของกลุ่มประชากร.....	62
5.10 สถานภาพความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองของประชากร..	63
5.11 ทศนคติสนับสนุนความเสมอภาคในทางการเมือง.....	65
5.12 ทศนคติสนับสนุนความเสมอภาคในด้านสิทธิของพลเมือง.....	68
5.13 ทศนคติสนับสนุนความเสมอภาคในด้านความเท่าเทียมกัน ต่อหน้า กฎหมาย.....	72
5.14 ทศนคติสนับสนุนการปกครองแบบนิติรัฐ.....	74
5.15 ทศนคติสนับสนุนความเสมอภาคตามระบอบเสรีประชาธิปไตย.....	75
5.16 ค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคตามอายุของกลุ่มประชากร.....	76
5.17 ค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคตามการศึกษาเพิ่มเติมของกลุ่มประชากร77	77
5.18 ค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคตามระดับการศึกษาของกลุ่มประชากร..	78
5.19 ค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคตามชั้นยศของกลุ่มประชากร.....	78
5.20 ค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคตามตำแหน่งของกลุ่มประชากร.....	79
5.21 ค่าเฉลี่ยทศนคติความเสมอภาคตามอายุราชการของกลุ่มประชากร.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.22 ค่าเฉลี่ยทัศนคติความเสมอภาคตามกลุ่มอาชีพผู้ปกครองของประชากร..	80
5.23 ค่าเฉลี่ยทัศนคติความเสมอภาคตามรายได้ของกลุ่มประชากร.....	81
5.24 ค่าเฉลี่ยทัศนคติความเสมอภาคตามการมียานพาหนะของกลุ่มประชากร.	82
5.25 ค่าเฉลี่ยทัศนคติความเสมอภาคตามความสนใจและติดตามข่าวสารทาง การเมืองของกลุ่มประชากร.....	82
5.26 ค่าเฉลี่ยทัศนคติสนับสนุนความเสมอภาคของตำรวจนครบาล.....	84
5.27 วิธีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาคในสังคม ด้านการเมือง ตามที่ตำรวจเห็น....	86
5.28 วิธีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาคในสังคม ด้านสิทธิของพลเมือง ตามที่ ตำรวจเห็น.....	90
5.29 วิธีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาคในสังคม ด้านความเท่าเทียมกันค่อนหน้า กฎหมาย ตามที่ตำรวจเห็น.....	94
5.30 วิธีชีวิตที่บ่งชี้การสนับสนุนการปกครองแบบนิติรัฐในสังคม ตามที่ ตำรวจเห็น.....	96
5.31 ค่าเฉลี่ยวิธีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาค ตามที่ตำรวจเห็น.....	97
5.32 ตารางเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติความเสมอภาคตามระบอบเสรีประชา- -ธิปไตยของตำรวจนครบาล กับค่าเฉลี่ยวิธีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาคใน สังคมตามที่ตำรวจเห็น.....	98
5.33 ตารางเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติความเสมอภาคตามระบอบเสรีประชา- -ธิปไตยของตำรวจนครบาล กับค่าเฉลี่ยวิธีชีวิตที่บ่งชี้ความเสมอภาคใน สังคมตามที่ตำรวจเห็น ในด้านต่าง ๆ.....	100